

АККРЕДИТТЕУ ЖӘНЕ РЕЙТИНГТІҢ ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТТІГІ

**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ)
ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН
КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫН
МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН
АККРЕДИТТЕУ
СТАНДАРТТАРЫ**

«АККРЕДИТТЕУ ЖӘНЕ РЕЙТИНГТІҢ
ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТТІГІ» КЕМ

НУ «НЕЗАВИСИМОЕ АГЕНТСТВО
АККРЕДИТАЦИИ И РЕЙТИНГА»

INDEPENDENT AGENCY FOR
ACCREDITATION AND RATING

**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН
КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН
МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ
СТАНДАРТТАРЫ
(Қазақстан Республикасы)**

**Астана қ.
2023 ж.**

**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ**
ӘОЖ 378 (083.7)
КБЖ 74.58
С 77

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінің жоғары білім беру жөніндегі Сараптамалық кеңесі ұсынған (10.11.2023 жылғы №2 хаттама)

С 77 Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламасын мамандандырылған аккредиттеу стандарттары (Қазақстан Республикасы) – Астана қ.: «Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі» коммерциялық емес мекемесі, 2023 жыл – 33 б.

ISBN 978-601-7281-12-0

Осы стандарттар ESG (2015), педагогикалық білім беруді аккредиттеудің ұлттық стандартына сәйкес әзірленді және жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламасын, оның ішінде педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларын сырттай бағалау кезінде мамандандырылған аккредиттеу рәсімін дайындауға және жүргізуге қойылатын талаптарды айқындайды.

ӘОЖ 378 (083.7)
КБЖ 74.58

© Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі, 2023

Алғы сөз

1. "Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі" коммерциялық емес мекемесі **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2. "Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі" КЕМ бас директорының 2020 жылғы "16" маусымдағы № 57-20-НҚ бұйрығымен **БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ.** (өзгерістер мен толықтырулар енгізілді - 04.12.2023 ж. №189-23-НҚ бұйрығымен.)

3. Осы стандарттарда "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III заңының нормалары іске асырылды.

4. Осы стандарттар еуропалық жоғары білім беру кеңістігінде сапаны қамтамасыз ету үшін стандарттар мен нұсқаулықтарға сәйкес әзірленген (ESG, 2015).

5. "Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі" коммерциялық емес мекемесінің **ТҮПНҰСҚАСЫН ҰСТАУШЫ:** 010000, Астана қ., Б. Момышұлы к-сі, 2, ВП-4В

6. АЛТЫНШЫ БАСЫЛЫМ

Осы стандарттар мен басшылықты "Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі" коммерциялық емес мекемесінің рұқсатынсыз толық немесе ішінара көбейту, көбейту және тарату мүмкін емес

**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ
МАЗМҰНЫ**

1. Қолдану саласы	5
2. Нормативтік сілтемелер	5
3. Терминдер мен анықтамалар	7
4. Белгілер мен қысқартулар	10
5. Мамандандырылған аккредиттеуді жүргізу рәсімі	11
6. МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ.....	17
Стандарт 1. Білім беру бағдарламасын басқару	17
Стандарт 2. Ақпаратты басқару және есеп беру.....	19
Стандарт 3. Білім беру бағдарламасын әзірлеу және бекіту	20
Стандарт 4. Білім беру бағдарламасының тұрақты мониторингі және мерзімді бағасы	22
Стандарт 5. Студенттік орталықтандырылған оқыту, оқыту және үлгерімді бағалау.....	23
Стандарт 6. Білім алушылар	24
Стандарт 7. Профессор-оқытушылар құрамы.....	26
Стандарт 8. Білім беру ресурстары және студенттерді қолдау жүйелері	27
Стандарт 9. Жұртшылықты ақпараттандыру	29
7. Өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі	31
Библиография	32

**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ**
**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ
БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН
МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ**

Негізгі ережелер

1. Қолдану саласы

1.1 Осы стандарттар "Білім туралы" Қазақстан Республикасының заңына, жоғары білімнің Еуропалық кеңістігінде сапаны қамтамасыз ету жөніндегі стандарттар мен нұсқаулыққа (ESG, 2015), педагогикалық білім беруді аккредиттеудің ұлттық стандартына сәйкес әзірленді және жоғары оқу орындарына сыртқы бағалаудан өту және жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламасын мамандандырылған аккредиттеуді жүргізу, оның ішінде педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларын сыртқы бағалау кезінде қойылатын талаптарды белгілейді.

1.2 Осы стандарттар білім беру бағдарламасын мамандандырылған аккредиттеуді жүргізуге қойылатын талаптарды айқындайды. Педагогикалық бағыттағы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламасын мамандандырылған аккредиттеуді жүргізу кезінде стандарттың негізгі өлшемдеріне қосымша мәтін бойынша таңбамен (*) және курсивтік қаріппен бөлінген стандарт тармақтарын қолдану ұсынылады.

1.3 Осы стандарттар білім беру ұйымының мәртебесіне, ұйымдық-құқықтық нысанына, ведомстволық бағыныстылығына және меншік нысанына қарамастан жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламасын мамандандырылған аккредиттеу рәсімін жүргізу кезінде қолданылады.

** Осы стандарттар педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларын мамандандырылған аккредиттеу рәсімін жүргізу кезінде қолданылады, олар сапаны сырттай қамтамасыз ету рәсімдерінен өтуі тиіс, оның ішінде педагогикалық білім беруді аккредиттеу стандартына, "Педагог" кәсіптік стандартына сәйкес келуі тиіс. Педагогикалық білім берудің білім беру бағдарламасын аккредиттеу кезінде осы стандарт педагог кадрларды даярлау сапасын бағалауды жүргізуге; педагогикалық білім беру сапасын жақсартуға ықпал етеді; педагогикалық білім беру сапасын қамтамасыз ету тетіктерін енгізу; педагогикалық білім беру сапасының тұрақты мониторингін жүзеге асыру.*

1.4 Осы стандарттарды жоғары оқу орны сапаны қамтамасыз ету және тиісті нормативтік құжаттаманы әзірлеу жөніндегі қызметті ішкі бағалау үшін пайдалана алады.

2. Нормативтік сілтемелер

Осы стандарттарда мынадай нормативтік құжаттарға сілтемелер пайдаланылды:

**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ**

2.1 "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III заңы.

2.2 "Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жоғары оқу орындарының академиялық және басқарушылық дербестігін кеңейту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" 2018 жылғы 4 шілдедегі № 171-VI Қазақстан Республикасының заңы.

2.3 "Сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы" Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 5 шілдедегі № 61-IV заңы.

2.4 "Қазақстан Республикасында жоғары білім мен ғылымды дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 248 қаулысы.

2.5 Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2023 жылғы 1 қыркүйектегі "әділ Қазақстанның экономикалық бағыты" атты Қазақстан халқына жолдауы.

2.6 "Аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік органдарды тану және танылған аккредиттеу органдарының, аккредиттелген білім беру ұйымдары мен білім беру бағдарламаларының тізілімін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 1 қарашадағы № 629 бұйрығы.

2.7 "Аккредиттеу органына қойылатын талаптарды және аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік органдарды тану қағидаларын бекіту туралы "Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 1 қарашадағы № 629 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2023 жылғы 13 ақпандағы № 49 бұйрығы.

2.8 "Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығы.

2.9 "Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі № 152 бұйрығы.

2.10 "Педагогикалық білім беруді аккредиттеу стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің міндетін атқарушының 2023 жылғы 17 тамыздағы № 421 бұйрығы.

2.11 "Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері (профессор-оқытушылар құрамы) үшін кәсіптік стандартты бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2023 жылғы 20 қарашадағы № 591 бұйрығы.

2.12 "Педагог "кәсіби стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім министрінің м.а. 2022 жылғы 15 желтоқсандағы № 500 бұйрығы.

2.13 "Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беретін ұйымдардың білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және

ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ оларға сәйкестікті растайтын құжаттар тізбесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2024 жылғы 5 қаңтардағы № 4 бұйрығы.

2.14 "Білім деңгейлері бойынша сапаны қамтамасыз ету жөніндегі басшылықты бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 23 маусымдағы №292 бұйрығы.

2.15 2015 жылғы 14-15 мамырда Білім министрлерінің Ереван конференциясында бекітілген еуропалық жоғары білім беру кеңістігінде (ESG) сапаны қамтамасыз ету стандарттары мен нұсқаулықтары.

2.16 2015 жылғы 14-15 мамырда Білім министрлерінің Ереван конференциясында бекітілген ECTS (кредиттерді аудару мен жинақтаудың Еуропалық жүйесі) пайдалану жөніндегі нұсқаулық.

3. Терминдер мен анықтамалар

Осы стандарттарда 2-тармақта көрсетілген нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес терминдер мен анықтамалар қолданылады. Оларға қосымша осы стандарттарда мынадай анықтамалар белгіленген:

3.1 Академиялық ұтқырлық: білім алушыларды немесе оқытушы-зерттеушілерді белгілі бір академиялық кезеңге (семестрге немесе оқу жылына) оқыту немесе зерттеу жүргізу үшін өзінің жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында академиялық кредиттер түрінде меңгерілген оқу бағдарламаларын, пәндерді міндетті түрде қайта есептей отырып, басқа жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымына (ел ішінде немесе шетелде) ауыстыру немесе басқа жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында оқуын жалғастыру үшін.

3.2 Білім беру бағдарламасын аккредиттеу: аккредиттеу органының білім беру бағдарламаларының (мамандығының) аккредиттеудің белгіленген стандарттарына (регламенттеріне) олардың сапасы туралы объективті ақпарат беру және оны арттырудың тиімді тетіктерінің болуын растау мақсатында сәйкестігін таңу рәсімі.

3.3 Педагогикалық білім беруді аккредиттеу: педагогикалық жоғары оқу орындарын институционалдық аккредиттеу және (немесе) білім беру ұйымының мәртебесіне, ұйымдық-құқықтық нысанына, ведомстволық бағыныстылығына және меншік нысанына қарамастан педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларын мамандандырылған аккредиттеу рәсімі

3.4 Талдау: аккредиттеу объектісінің жекелеген бөліктерін бөліп көрсетумен және / немесе зерделеумен сипатталатын зерттеу әдісі, білім беру қызметтерінің сапасын бағалау үшін деректерді анықтау, жинау процесі.

3.5 Сыртқы сараптама комиссиясының сапары (Site Visit of the External Expert Panel): ББ өзін-өзі бағалау бойынша бұрын ұсынылған есеппен шындыққа сәйкестігін тексеруді, ұсынылатын білім беру қызметтерінің сапасы мен тиімділігін бағалауды, стейкхолдерлермен

ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ әңгімелесу мен сауалнаманы, сондай-ақ сапаны арттыру бойынша ұсынымдар әзірлеуді көздейтін тұтас аккредиттеу процесінің жалпы қабылданған компоненті.

3.6 Еуропалық жоғары білім беру кеңістігі үшін біліктіліктің кешенді құрылымы (Framework of Qualifications for the European Higher Education Area): үшеуін қамтитын біліктілік құрылымы жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім деңгейлері: бакалавриат, магистратура және докторантура, білім беру нәтижелері мен құзыреттеріне негізделген әр деңгей үшін Дублин дескрипторлары және бірінші және екінші деңгейлер үшін кредиттер ауқымы.

3.7 Қашықтықтан білім беру технологиялары: ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен телекоммуникациялық құралдарды қолдана отырып, білім алушы мен педагогтың жанама (қашықтықта) немесе толық емес өзара іс-қимылы кезінде жүзеге асырылатын оқыту.

3.8 Кредиттерді жинақтау және аударудың Еуропалық жүйесі (European Credit Transfer and Accumulation System; ECTS): білім беру бағдарламаларын жоспарлау, сипаттау, оқыту нәтижелерін тіркеу және тану, сондай-ақ оның барлық компоненттеріне пәндердің еңбек сыйымдылығын анықтау арқылы студенттің жеке білім беру траекториясы бойынша алға жылжу динамикасын бақылаудың студентке бағытталған тәсілі.

3.9 Білім беру бағдарламасының сапасы: білім алушылар мен түлектердің құзыреттілік деңгейінің кәсіптік стандарттар талаптарына және білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйым белгілеген қосымша талаптарға сәйкестігі.

3.10 Кредиттік оқыту технологиясы: академиялық кредиттерді жинақтай отырып, білім алушылардың пәндерді оқу кезектілігін таңдау және өз бетінше жоспарлау негізінде оқыту.

3.11 Білім беру бағдарламасы: оқытудың мақсатын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемшарттарын қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені.

3.12 Білім беру мониторингі: білім беру процестерін, білім алушылар контингентін, желіні жүзеге асыру нәтижелері мен шарттарының өзгеру жай-күйі мен динамикасын, сондай-ақ білім беру ұйымдары қызметінің жетістіктерінің рейтингтік көрсеткіштерін жүйелі бақылау, талдау, бағалау және болжау.

3.13 Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы: жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын және ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыратын жоғары оқу орны.

3.14 Бағалау: білім беру қызметтерінің жоспарланған нәтижелеріне қол жеткізу дәрежесін, шешімдер қабылдау және сапаны одан әрі арттыру бағытын айқындау үшін бағдарламаның мақсаттарын айқындау тәсілі. Талдау процесінде жиналған мәліметтер мен дәлелдемелерді түсіндіру.

3.15 Өзін-өзі бағалау туралы есеп: өзін-өзі бағалау қорытындылары бойынша ЖОО әзірлейтін және аккредиттелетін органның қарауы мен шешім қабылдауы үшін ұсынылатын құжат.

3.16 Сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясат: ұжымдық талқылау негізінде айқындалған және жоғары оқу орнының басшылығы бекіткен сапаны қамтамасыз ету бойынша дамудың түйінді басымдықтары мен құндылық бағдарларын сипаттайтын негізгі бағыттар.

3.17 Дипломға қосымша: жоғары білім туралы ресми құжатқа қосымша қоса берілетін, білім беру біліктілігінің иегері аяқтаған және аяқтаған оқытудың сипатын, деңгейін, мәнмәтінін, мазмұны мен мәртебесін сипаттауды қамтитын жалпыеуропалық стандартталған құжат.

3.18 Біліктілік беру: кәсіптік қызметтің тиісті түрі шеңберінде жұмысты орындау үшін қажетті жеке қабілеттердің, кәсіптік білімдердің, іскерліктер мен дағдылардың жиынтығын растау рәсімі.

3.19 Дайындық профилі: білім берудің жоғары деңгейі бағытының ерекшелігін ашатын білім беру бағдарламасының маңызды сипаттамасы.

3.20 Қайта аккредиттеу: мамандандырылған аккредиттеу туралы куәліктің қолданылу мерзімі өткеннен кейін бұрын аккредиттеу органы аккредиттеген білім беру бағдарламасын қайта аккредиттеу.

3.21 Оқыту нәтижелері: білім алушылардың білім беру бағдарламасын игеру бойынша алған, көрсеткен білімдерінің, іскерліктерінің, дағдыларының бағалаумен расталған көлемі және қалыптасқан құндылықтар мен қатынастар.

3.22 Туімділік: жоспарланған қызметті іске асыру және оқытудың жоспарланған нәтижелеріне қол жеткізу дәрежесі.

3.23 Өзін-өзі бағалау: институционалдық немесе мамандандырылған аккредиттеу стандарттары мен критерийлері негізінде ЖОО дербес бағалау рәсімі.

3.24 Сапа жүйесі: белгіленген ережелер мен қабылданған әдістемелерге сәйкес сапа менеджментінің белгілі бір функцияларын орындайтын және білім беру бағдарламасының барлық түлектерінің кәсіби стандарттарға сәйкес белгіленген талаптарға сәйкестігін қамтамасыз ететін ұйымдағы рәсімдердің, бөлімшелер мен лауазымды адамдардың жиынтығы.

3.25 Педагогикалық білім беруді аккредиттеу стандарты: педагогикалық білім беру сапасына, сапаны ішкі және сыртқы қамтамасыз ету жүйелерінің қалыптасуы мен жұмыс істеуіне белгіленген нормалар мен талаптардың жиынтығы.

3.26 Стейкхолдер (stakeholder): белгілі бір салада қызметке, шешім қабылдауға мүдделі және/немесе қатысатын жеке тұлға, тұлғалар тобы немесе ұйым.

3.27 Жоғары білім беру стратегиясы: жоғары білім беруді дамытудың оның қызметінің құрылымына, мазмұнына, құралдары мен нысанына, ішкі және сыртқы өзара іс-қимыл жүйесіне қатысты ұзақ мерзімді сапалы айқындалған бағыты.

3.28 Білім берудегі студенттерге бағытталған тәсіл: жоғары білім берудегі Болон реформаларының негізгі принципі, білім беру процесінде екпіннің оқытудан (білімді "аударудағы" профессорлық-оқытушылық құрамның негізгі рөлі ретінде) оқытуға (студенттің белсенді білім беру қызметі ретінде) ауысуын қамтиды.

3.29 Оқу бағдарламасы: әрбір оқу пәні, әрбір оқу пәні және (немесе) модуль бойынша меңгеруге жататын білімнің, іскерліктің, Дағдылар мен құзыреттердің мазмұны мен көлемін айқындайтын бағдарлама.

3.30 Оқу жоспары: тиісті білім беру деңгейіндегі білім алушылардың оқу пәндерінің, оқу пәндерінің және (немесе) модульдерінің, кәсіптік практикасының, оқу қызметінің өзге де түрлерінің тізбесін, реттілігін, көлемін (еңбек сыйымдылығын) және бақылау нысанын регламенттейтін құжат.

3.31 Сараптамалық бағалау: кейіннен шешім қабылдау мақсатында қарастырылып отырған проблеманы талдау негізінде мамандардың бағасын алу рәсімі.

3.32 Туімділік: қол жеткізілген нәтиже мен пайдаланылған ресурстар арасындағы байланыс.

4. Белгілер мен қысқартулар

Осы стандарттарда 2-бөлімде көрсетілген нормативтік құжаттарға сәйкес қысқартулар қолданылды, оларға қосымша мынадай белгілер мен қысқартулар пайдаланылады:

ҚР – Қазақстан Республикасы

ҚР ҒЖБМ– Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі

АК – Аккредиттеу Кеңесі

ВА – бакалавриат

МА – магистратура

PhD – докторантура

ЖОО – жоғары оқу орны

ССК – внешняя экспертная комиссия

ҚР МЖМБС – Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары

ENIC/NARIC – Академиялық тану және ұтқырлық жөніндегі ұлттық ақпараттық орталықтардың еуропалық желісі / Ұлттық академиялық тану ақпараттық орталықтары

MOOCs – жаппай ашық онлайн курстар

АРТА – Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі

ҒЗЖ – ғылыми-зерттеу жұмысы

НҚА – нормативтік құқықтық актілер

ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері

ҰБЖ – ұлттық біліктілік жүйесі

БҰ – білім беру ұйымы

ББ – білім беру бағдарламасы

ПОК – профессор-оқытушылар құрамы

ПБАС – Педагогикалық білім беруді аккредиттеу стандарты

ECTS – Кредиттерді жинақтау және аударудың Еуропалық жүйесі

ESG – Еуропалық жоғары білім кеңістігінде сапаны қамтамасыз ету стандарттары мен нұсқаулықтары

5. Мамандандырылған аккредиттеуді жүргізу рәсімі

Мамандандырылған аккредиттеуді жүргізу рәсімі мынадай кезеңдерді қамтиды:

1) Аккредиттеуге өтінім беру.

БҰ құқық белгілейтін және рұқсат беру құжаттарының көшірмелерін қоса бере отырып, мамандандырылған аккредиттеуді жүргізуге өтінім беру.

АРТА өтінімін БҰ қарау.

2) БҰ мен АРТА арасында шарт жасасу.

БҰ мамандандырылған аккредиттеу рәсімін жүргізуді бастау туралы АРТА шешімін қабылдау. БҰ бару кестесі, аккредиттеудің шарттары мен қаржылық мәселелері АРТА мен БҰ арасындағы келісіммен айқындалады.

АРТА БҰ сұрау салуы бойынша мамандандырылған аккредиттеу теориясы, әдістемесі және технологиясы мәселелері бойынша оқыту семинарларында БҰ ішкі сарапшыларына мамандандырылған аккредиттеу критерийлері мен рәсімдерін түсіндіру үшін оқытуды ұйымдастыра алады. Оқыту семинарын өткізу бойынша бұл рәсім аккредиттеу процесінің құрамдас бөлігі болып табылмайды.

3) Өзін-өзі бағалау есебін дайындау

БҰ аккредиттеу стандарттарына сәйкестігін белгілеу мақсатында ББ өзін өзі бағалауды дербес ұйымдастырады және жүргізеді.

БҰ өзін өзі бағалау туралы есепті дайындау үшін нұсқаулықтар мен әдістемелік материалдарды ұсынады.

БҰ өзін-өзі бағалау туралы есепті және барлық қосымшаларды АРТА ССК сапарынан кемінде 8 (сегіз) апта бұрын жібереді. АРТА сарапшыларға ішкі сараптама жүргізілгеннен кейін сапарға дейін кемінде 6 (алты) апта бұрын талаптарға сәйкестігіне рецензиялау үшін өзін-өзі бағалау жөніндегі есепті жібереді.

Сарапшы ББ өзін-өзі бағалау жөніндегі есепті АРТА стандарттарына сәйкестігіне зерделейді, 10 (он) күнтізбелік күн ішінде АРТА рецензия дайындайды және жібереді. АРТА талаптарына сәйкес келмеген жағдайда рецензия сарапшыға пысықтауға жіберіледі. Қайта сәйкес келмеген жағдайда АРТА осы сарапшыны ССК жұмысына қатысудан шеттетуге құқылы.

Өзін өзі бағалау жөніндегі есепті талдау негізінде АРТА ББ мынадай шешімдердің бірін қабылдауға құқылы:

**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ**

- «өзін-өзі бағалау туралы есеп материалдарын пысықтау қажеттілігі туралы ұсыныстар әзірлеу»;
- «сыртқы сараптамалық бағалау жүргізу»;
- «өзін-өзі бағалау жөніндегі есептің осы стандарттардың өлшемдеріне сәйкес келмеуіне байланысты мамандандырылған аккредиттеу рәсімін жүргізу мүмкін болмауына байланысты аккредиттеу мерзімін кейінге қалдыру.

4) ССК БҰ сапары

Аккредиттеу рәсімі жалғасқан жағдайда АРТА сыртқы сараптау комиссиясын құрады, оны АРТА бас директоры бекітеді. ББ ның АРТА стандарттарына сәйкестігін сыртқы бағалауды БҰ сапары кезінде сыртқы сараптама комиссиясы жүзеге асырады.

ССК құрамы сыртқы бағалау көлеміне байланысты қалыптастырылады. ССК құрамына сапаны қамтамасыз ету бойынша оқыту және сараптамалық қызмет тәжірибесі бар шетелдік сарапшыларды қоса алғанда, тәуелсіз сарапшылар, жұмыс берушілер мен білім алушылар қоғамдастығының өкілдері кіреді.

Аккредиттеуді жалғастырған жағдайда АРТА БҰ аккредиттеуді жүргізу мерзімдері ББ және ССК сапарының бағдарламасын келіседі.

ССК сапарының бағдарламасын АРТА үйлестірушісі және БҰ қатысуымен ССК төрағасы әзірлейді. ССК сапарының келісілген бағдарламасын АРТА Бас директоры БҰ сапарына дейін кемінде 2 (екі) апта бұрын бекітеді. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны ССК сапары бағдарламасының ұсынылған үлгісіне сәйкес БҰ және ББ ерекшелігін ескере отырып әзірленеді.

БҰ басшысы аккредиттеу процесінің үйлестірушісін тағайындайды. Сапарды жоспарлау және ұйымдастыру мәселелері бойынша АРТА үйлестірушісімен өзара іс-қимыл жасау.

Комиссияның келу ұзақтығы әдетте 3-5 күнді құрайды. Сапар барысында БҰ қызмет көрсету туралы Шартқа сәйкес ССК жұмысына жағдай жасайды:

- ССК әрбір мүшесі үшін жұмыс орнын қамтамасыз ете отырып, ССК жұмысы үшін кабинет ұсынады;
- комиссия мүшелерінің әрқайсысы үшін өзін өзі бағалау жөніндегі есептің электрондық және қағаз нұсқаларын ұсынады;
- АРТА өкілімен және ССК мүшелерінің санымен келісім бойынша қажетті заманауи кеңсе техникасын ұсынады;
- ССК сапары бағдарламасына сәйкес инфрақұрылым мен ресурстарды, кездесулерді, сауалнамаларды, сұхбаттарды және ССК жұмысының басқа да түрлерін көзбен шолып қарауды ұйымдастырады;
- сұралған ақпаратты ұсынады;
- ССК жұмысын суретке түсіруді ұйымдастырады.

**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ**

БҰ сапарының нәтижелері сыртқы бағалау қорытындылары бойынша есепте көрсетіледі.

ССК есебінің жобасын АРТА қарайды және БҰ келісу үшін жібереді. БҰ нақты дәлсіздіктер анықталған жағдайда төраға ССК мүшелерімен келіседі және ССК есебіне қажетті өзгерістер енгізеді. ССК есебіне БҰ ескертулерімен келіспеген жағдайда, төраға АРТА үйлестірушісімен бірлесіп негізделген ресми жауап дайындайды.

Есепте ССК сапарының сипаттамасы, АРТА стандарттары тұрғысынан БҰ қызметінің сәйкестігін қысқаша бағалау, БҰ қызметін жақсарту және ББ сапасын қамтамасыз ету бойынша БҰ ұсынымдары, аккредиттеу кеңесіне ұсынымдар қамтылған. Аккредиттеу Кеңесіне ұсыныстарда аккредиттеу (аккредиттеудің ұсынылатын мерзімін қоса алғанда) немесе аккредиттемеу жөніндегі ұсыныс бар.

Ұсынымдарды қоса алғанда, ССК есебін ССК мүшелері алқалы түрде әзірлейді.

5) АРТА шешімдерін қабылдау

Білім беру ұйымы туралы ББ бағалау бойынша шешім қабылдау үшін Аккредиттеу Кеңесі ББ Бағалау жөніндегі ССК есептері және ББ өзін өзі бағалау жөніндегі есеп болып табылады.

Сыртқы сараптама комиссиясының төрағасы сыртқы сараптама комиссиясының сапарының қорытындысы бойынша Аккредиттеу Кеңесінің алдында сөз сөйлейді.

АРТА Аккредиттеу Кеңесінің айрықша құзыретіне аккредиттеу немесе мамандандырылған аккредиттеуден бас тарту туралы шешімдер қабылдау жатады. Аккредиттеу кеңесінің құрамы оның қызметі туралы Ережеге сәйкес айқындалады. Отырыс кворум болған кезде өткізіледі. Аккредиттеу Кеңесі ССК ұсынымдарына сәйкес келмейтін шешім қабылдауға құқылы.

Аккредиттеу Кеңесі мынадай шешімдердің бірін қабылдауға құқылы:

– 1 (бір) жыл мерзімге аккредиттеу-жалпы критерийлер сақталған кезде, Бірақ кейбір кемшіліктер мен жақсарту мүмкіндіктері болған кезде (30% - дан 60% - ға дейін жақсартуды талап ететін критерийлерді бағалау кезінде, күшті критерийлердің болмауы);

– 3 (үш) жыл мерзімге аккредиттеу – жалпы критерийлер сақталған кезде, бірақ жекелеген кішігірім кемшіліктер мен жақсарту мүмкіндіктері болған кезде (15-тен 30% - ға дейін жақсартуды талап ететін критерийлерді бағалау кезінде, күшті критерийлер болған кезде);

– 5 (бес) жыл мерзімге аккредиттеу – жалпы критерийлер сақталған және оң нәтижелер болған кезде (15% - ға дейін жақсартуды талап ететін критерийлерді бағалау кезінде, күшті критерийлер болған кезде);

– 7 (жеті) жыл мерзімге аккредиттеу – жалпы критерийлер сақталған және үздік тәжірибені тарату мысалдары болған кезде (5% - ға дейін жақсартуды талап ететін, ал күшті критерийлер кемінде 10% - ға дейін бағаланған кезде)

**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ**

– аккредиттеуден бас тарту - елеулі кемшіліктер болған кезде (кем дегенде бір критерийді "қанағаттанарлықсыз" деп бағалау кезінде немесе 60% немесе одан да көп жақсартуды талап еткенде).

Аккредиттеу Кеңесі оң шешім қабылдаған жағдайда АРТА шешім нәтижелерімен бірге БҰ ресми хат және АРТА бас директоры БҰ қол қойған ББ аккредиттеу туралы куәлік жібереді. Бұдан әрі ББ аккредиттеу туралы шешім білім беру саласындағы уәкілетті органға жіберіледі және АРТА веб-сайтында орналастырылады. Сондай-ақ АРТА веб-сайтында сыртқы сараптама комиссиясының есебі орналастырылады.

Аккредиттеу туралы куәлікті алғаннан кейін БҰ ББ өзін өзі бағалау туралы есепті өз сайтында орналастырады.

Аккредиттеу Кеңесі теріс шешім қабылдаған жағдайда АРТА қабылданған шешім туралы БҰ ресми хат жолдайды.

БҰ қызмет көрсету туралы шартқа және апелляциялар мен шағымдарды қарау жөніндегі комиссия туралы Ережеге сәйкес белгіленген тәртіппен араға Аккредиттеу Кеңесінің шешіміне апелляция жібере алады. Сыртқы сараптама комиссиясының және агенттік өкілдерінің құзыретіне күмән туындаған немесе сыртқы сараптама комиссиясының мүшелері жол берген өрескел бұзушылық болған жағдайда, БҰ арызға шағым жібере алады.

б) Кейінгі процедуралар

АРТА Аккредиттеу Кеңесі оң шешім қабылдаған жағдайда, БҰ АРТА – ға сыртқы сараптама комиссиясының ұсынымдары шеңберінде сапаны жақсарту және жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарын (бұдан әрі-жоспар) ұсынады, оған бірінші басшы қол қояды және мөрмен куәландырылады, сондай-ақ АРТА қызметтер көрсету туралы шарт жасасады. Шарт пен жоспар аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізу үшін негіз болып табылады.

Аккредиттеуден кейінгі мониторинг рәсімі бойынша Ережеге сәйкес БҰ жоспарға сәйкес аралық есептерді дайындауы тиіс. Аралық есептер аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізудің болжамды күніне дейін АРТА ға жіберіледі.

ББ аккредиттеуден кейінгі мониторингі БҰ және (немесе) ББ аккредиттеуден кейінгі мониторинг рәсімі жөніндегі Ережеге сәйкес жүргізіледі.

Аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізу бойынша АРТА ұсынған жоспар мен талаптар орындалмаған, сондай-ақ БҰ жүргізілетін өзгерістер туралы ақпарат болмаған жағдайда, Аккредиттеу Кеңесі мынадай шешімдердің бірін қабылдауға құқылы:

- «ББ бойынша аккредиттеу мәртебесінің қолданылуын уақытша тоқтата тұру»;
- «БҰ ББ аккредиттеу туралы куәлігін кері қайтарып алу, бұл бұрын қол жеткізілген барлық аккредиттеу нәтижелерінің күшін жоюға әкеп соғуы мүмкін».

**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ**

БҰ аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізу бойынша АРТА шарт жасасудан бас тартқан жағдайда, АК аккредиттеу туралы куәліктің қолданылуын кері қайтарып алу туралы шешім қабылдауға құқылы.

БҰ оған БҰ ББ аккредиттеуден бас тартқаннан немесе оны аккредиттеуден айырғаннан кейін кемінде 1 (бір) жылдан кейін өтініш беруге құқылы.

7) Сыртқы сараптама комиссиясы (сыртқы бағалау жөніндегі сарапшылар тобы)

Білім беру ұйымының сапасын қамтамасыз ету бойынша оқыту және сараптамалық қызмет тәжірибесі бар тәуелсіз сарапшылардан, жұмыс берушілер мен білім алушылардың өкілінен тұратын сыртқы сараптама комиссиясының (сарапшылар тобы, сыртқы бағалау бойынша) қызметін сыртқы бағалау.

ССК АРТА сарапшыларының дерекқорына кіретін академиялық, кәсіптік және студенттік жұртшылықтың сертификатталған өкілдері қатарынан АРТА бас директорының бұйрығы негізінде қалыптастырылады. Шетелдік сарапшылар серіктес аккредиттеу агенттіктерінен тартылуы мүмкін.

АРТА сапарға дейін күнтізбелік 14 (он төрт) күн бұрын мүдделер қақтығысын болдырмау мақсатында БҰ ССК құрамы бойынша ресми хат жолдайды.

БҰ 3 (үш) жұмыс күні ішінде негіздемесімен мүдделер қақтығысының болуы туралы АРТА ресми хатпен хабарлауға құқылы. АРТА қажет болған жағдайда сарапшыны ауыстырады.

ССК барлық мүшелері мүдделер қақтығысының болмауы туралы мәлімдемеге және әрбір сапар шеңберінде АРТА сыртқы сарапшысының этикалық нормалар Кодексіне қол қояды.

Сарапшы АРТА үйлестірушісіне сыртқы бағалау процесіне байланысты ықтимал қақтығысқа әкеп соғуы мүмкін БҰ кез келген байланыс немесе өз мүддесі туралы хабарлауға міндетті.

ССК әрбір мүшесі өз функциялары мен міндеттерін сапалы орындауы тиіс. Дәлелді себепсіз орындамау және бас тарту АРТА сыртқы сарапшысының этикалық нормалар кодексін бұзу ретінде қарастырылады және АРТА сарапшыларының базасынан шығаруға әкелуі мүмкін.

Сыртқы бағалау кезінде алынған БҰ туралы ақпарат құпия болып ұсынылады және жария етілмейді.

ССК мүшелері Аккредиттеу Кеңесінің шешімі қабылданғанға дейін ұсынылған аккредиттеу мерзімдерін жарияламауы немесе түсініктеме бермеуі тиіс.

8) Сыртқы сараптама комиссиясының құрамына:

- Сыртқы сараптама комиссиясының **төрағасы**, білім беру ұйымына сапар барысында қалыптастырылатын сарапшылардың жұмысын үйлестіруге, алдын ала тұжырымдарды дайындауға және ауызша баяндауға

ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ жауапты, сондай-ақ білім беру ұйымының және (немесе) ББ (бағдарламалар кластерінің) сыртқы бағалау нәтижелері туралы түпкілікті есепті дайындауға жауапты.

- **Сыртқы сарапшылар** - аккредиттелетін ББ АРТА аккредиттеу стандарттарына сәйкестігін бағалауға жауапты академиялық қоғамдастық өкілдері.

- **Сыртқы сарапшы** - аккредиттелетін ББ (бағдарламалар кластері) және оның түлектерінің кәсіби құзыреттері еңбек нарығының талаптарына сәйкес келетіндігін бағалауға тиіс кәсіби қоғамдастықтың (жұмыс берушінің) өкілі.

- **Сыртқы сарапшы** - аккредиттелетін ББ білім алушылардың қажеттіліктері мен күтулеріне сәйкестігін бағалауға жауапты студенттік қоғамдастықтың өкілі (әрбір кластерге 1 студенттік қоғамдастық өкілінен).

АРТА өз қызметкерлерінің арасынан сарапшылар тобының жұмысын үйлестіруге жауапты үйлестірушіні тағайындайды. Білім беру ұйымы өз тарапынан БҰ ББ аккредиттеу процесіне жауапты уәкілетті тұлғаны тағайындайды.

6. МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ

Стандарт 1. Білім беру бағдарламасын басқару

1.1 Жалпы ережелер

Білім беру бағдарламасын іске асыру ЖОО нарықтағы (халықаралық, ұлттық, өңірлік) білім беру қызметтеріндегі орнын көрсететін білім беру ұйымының миссиясына сәйкес әзірленген оның мақсаттары мен даму жоспарымен айқындалады.

ББ іске асыру Қазақстан Республикасының Білім беру саласындағы заңнамасына, оның ішінде ҰБЖ, ҚР МЖМБС толық көлемде сәйкес келуге тиіс.

** Педагогикалық бағыттағы ББ іске асыратын ЖОО педагогикалық білім беруді аккредиттеу стандартына сәйкестігін қамтамасыз етуі тиіс. Тәрбиешілер мен мұғалімдерді даярлауға бағытталған білім беру бағдарламалары "Педагог" кәсіби стандартына сәйкес болашақ педагогтердің құзыреттілік өлшемдерін қалыптастыруға сәйкес келетін пәндерді ескеруі және қамтуы тиіс, бұл педагогтерді даярлау мен біліктілігін арттырудың білім беру бағдарламаларын әзірлеу, басқа қызмет салаларынан мамандарды қайта даярлау үшін негіз болып табылады. Педагогикалық білім беруді іске асыратын ЖОО педагогикалық білім беру сапасына, сапаны ішкі және сыртқы қамтамасыз ету жүйелерінің қалыптасуы мен жұмыс істеуіне белгіленген нормалар мен талаптарға сәйкестігін қамтамасыз етуі тиіс. Сапаны ішкі және сыртқы қамтамасыз ету жүйелерінің өзара іс қимылы аккредиттеу органының ЖОО жұмыс істеуінің болуы мен тиімділігін бағалауына сапаны Ішкі қамтамасыз ету саясаты мен стандарттарына негізделеді.*

1.2 Бағалау критерийлері

1.2.1 ЖОО әртүрлі стейкхолдерлерді кеңінен тарта отырып сыртқы және ішкі факторларды талдау негізінде ББ дамыту мақсаты мен стратегиясын әзірлеуді көрсетуі тиіс.

** Педагогикалық білім беру сапасын қамтамасыз ету саласындағы саясат жоғары оқу орнының даму стратегиясының бөлігі болып табылады және ашық түрде жариялануы тиіс.*

1.2.2 Сапаны қамтамасыз ету саясаты ғылыми зерттеулер, оқыту және оқыту арасындағы байланысты көрсетуі керек.

** Педагогикалық білім беру сапасын қамтамасыз ету саласындағы саясат білім алушыларды ұлттық контексте оқыту, оқыту, зерттеу және әлеуметтік дамыту мен сапаны қамтамасыз ету жүйесін, академиялық құндылықтарды, адалдық пен бостандықты, кемсітушілік пен сыбайлас*

ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ
жемқорлықтан қорғауды қолдайтын институционалдық ерекшеліктер арасындағы байланысқа қол жеткізуге бағытталуы тиіс.

1.2.3 ЖОО сапаны қамтамасыз ету мәдениетінің дамуын көрсетеді.

** Педагогикалық білім беру сапасын қамтамасыз ету саласындағы саясат барлық ішкі мүдделі тараптар мамандыққа берілген және педагогтің жоғары мәртебесіне сәйкес келетін кадрларды даярлау сапасы үшін жауапкершілікті өз мойнына алатын сапа мәдениетін дамытуды қолдауға тиіс.*

1.2.4 сапаны қамтамасыз етуге міндеттеме мердігерлер мен серіктестер (аутсорсинг) орындайтын кез келген қызметке, оның ішінде бірлескен/қос дипломды білім беруді және академиялық ұтқырлықты іске асыру кезінде жатқызылуы тиіс.

1.2.5 ББ басшылығы оның жұмыс істеуін талдау, ЖОО нақты орналасуы және оның қызметінің білім алушылардың, мемлекеттің, жұмыс берушілердің және басқа да мүдделі тұлғалардың қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталуы негізінде ББ дамыту жоспарын әзірлеудің ашықтығын қамтамасыз етеді.

1.2.6 ББ басшылығы ББ дамыту жоспарын қалыптастыру және оны іске асыру мониторингін тұрақты қайта қарау, оқыту мақсаттарына қол жеткізуді бағалау, білім алушылардың, жұмыс берушілер мен қоғамның қажеттіліктеріне сәйкестік, ББ тұрақты жақсартуға бағытталған шешімдер қабылдау тетіктерінің жұмыс істеуін көрсетеді.

1.2.7 ББ басшылығы ББ дамыту жоспарын қалыптастыруға мүдделі тұлғалар топтарының, оның ішінде жұмыс берушілердің, білім алушылар мен ПОҚ өкілдерін тартуға тиіс.

1.2.8 ББ басшылығы ББ даму жоспарының даралығы мен бірегейлігін, оның ұлттық даму басымдықтарымен және білім беру ұйымының даму стратегиясымен үйлесімділігін көрсетуі тиіс.

1.2.9 ЖОО ББ шеңберінде бизнес-процестерге жауаптылардың нақты айқындалуын, персоналдың лауазымдық міндеттерін бөлуді, алқалы органдардың функцияларын ажыратуды көрсетуі тиіс.

1.2.10 ББ басшылығы ББ әзірлеу мен басқаруға қатысатын барлық тұлғалардың қызметін үйлестіруді және оны үздіксіз іске асыруды қамтамасыз етеді, сондай-ақ осы процеске барлық мүдделі тұлғаларды ТАРТАДЫ.

1.2.11 ББ басшылығы басқару жүйесінің ашықтығын, оны жобалауды, басқаруды және мониторингті, тиісті шешімдер қабылдауды қамтитын сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз етуге тиіс.

1.2.12 ББ басшылығы тәуекелдерді басқаруды жүзеге асыруы тиіс.

1.2.13 ББ басшылығы білім беру бағдарламасын басқарудың алқалы органдарының құрамына мүдделі тұлғалар өкілдерінің (жұмыс берушілер, ПОҚ, білім алушылар) қатысуын, сондай-ақ білім беру бағдарламасын басқару мәселелері бойынша шешімдер қабылдау кезінде олардың өкілдігін қамтамасыз етуге тиіс.

1.2.14 ЖОО ББ шеңберінде инновацияларды басқаруды, оның ішінде инновациялық ұсыныстарды талдау мен енгізуді көрсетуі тиіс.

1.2.15 ББ басшылығы білім алушылар, ПОҚ, жұмыс берушілер және басқа да мүдделі тұлғалар үшін өзінің ашықтығы мен қолжетімділігін көрсетуі тиіс.

1.2.16 ББ басшылығы білім беру менеджменті бағдарламалары бойынша оқудан өткенін растайды.

1.2.17 ББ басшылығы сапаны сыртқы қамтамасыз етудің соңғы рәсімінен бастап қол жеткізілген прогрестің келесі рәсімге дайындық кезінде ескерілуіне ұмтылуы тиіс.

Стандарт 2. Ақпаратты басқару және есеп беру

2.1 Жалпы ережелер

ЖОО негізделген шешімдер қабылдау үшін сыртқы және ішкі статистикалық және аналитикалық деректер мен фактілерді жинау және талдау жүйесі бар. ББ басшылығы ақпараттың өлшенуін, дұрыстығын, дәлдігін, уақтылығы мен толықтығын қамтамасыз етеді және фактілер негізінде шешімдер қабылдауды көрсетеді және ББ басқаруы, қызметтің басқа бағыттары сияқты, білім алушылар мен түлектердің контингенті, қолда бар ресурстар, кадр құрамы, консалтингтік, ғылыми-зерттеу және халықаралық қызмет және басқа да бағыттар.

Білім алушылар мен қызметкерлер ақпаратты жинауға және талдауға және түзету шараларын жоспарлауға қатысуы керек.

2.2 Бағалау критерийлері

2.2.1 ЖОО қазіргі заманғы ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен бағдарламалық құралдар негізінде ақпаратты жинау, талдау және басқару жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз етуі тиіс.

2.2.2 ББ нұсқаулығы сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесін жақсарту үшін өңделген, барабар ақпаратты жүйелі пайдалануды көрсетеді.

2.2.3 ББ басшылығы ББ шеңберінде барлық құрылымдық бөлімшелер мен кафедралардың қызметін көрсететін, олардың нәтижелілігін бағалауды қамтитын есептілік жүйесінің болуын көрсетеді.

2.2.4 ЖОО ББ басқаруды, алқалы органдар мен құрылымдық бөлімшелердің, жоғары басшылықтың қызметін бағалаудың кезеңділігін, нысандары мен әдістерін айқындауға тиіс.

2.2.5 ЖОО ақпаратты қорғауды қамтамасыз ету, оның ішінде ақпаратты талдаудың дұрыстығы мен уақтылығына жауапты тұлғаларды анықтау және деректерді ұсыну тетігін көрсетуі тиіс.

2.2.6 ЖОО білім алушыларды, қызметкерлер мен ПОҚ ақпаратты жинау және талдау, сондай-ақ олардың негізінде шешімдер қабылдау процестеріне тартуды көрсетеді.

**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ**

2.2.7 ББ басшылығы білім алушылармен, қызметкерлермен және басқа да мүдделі тұлғалармен қарым-қатынас тетіктерінің болуын, оның ішінде жанжалдарды шешуді көрсетуі тиіс.

2.2.8 ЖОО ББ шеңберінде білім алушылардың, ПОҚ және персоналдың қажеттіліктерін қанағаттандыру дәрежесін өлшеуді қамтамасыз етуі және анықталған кемшіліктерді жою дәлелдерін көрсетуі тиіс.

2.2.9 ЖОО ББ бөлінісінде қызметтің нәтижелілігі мен тиімділігін бағалауы тиіс.

2.2.10 ЖОО ББ шеңберінде жинайтын және талдайтын ақпарат мыналарды ескеруі тиіс:

- тиімділіктің негізгі көрсеткіштері;
- нысандары мен түрлері бойынша білім алушылар контингентінің динамикасын;
- үлгерім деңгейі, студенттердің жетістіктері және оқудан шығару;
- білім алушылардың ББ іске асырылуына және ЖОО оқыту сапасына қанағаттануы;
- білім алушылар үшін білім беру ресурстары мен қолдау жүйелерінің қолжетімділігі;
- түлектердің жұмысқа орналасуы және мансаптық өсуі.

2.2.11 білім алушылар, ПОҚ және персонал дербес деректерді өңдеуге өзінің келісімін құжатпен растауы тиіс.

2.2.12 ББ басшылығы ғылымның тиісті салаларында қажетті ақпаратпен қамтамасыз етуге жәрдемдесуі тиіс.

Стандарт 3. Білім беру бағдарламасын әзірлеу және бекіту

3.1 Жалпы ережелер

ҰБШ сәйкес білім берудің тиісті деңгейлерінің ББ әзірлеу және табысты іске асыру, QF-ЕНЕА жоспарланған нәтижелерді жүйелі қалыптастыруға, әрбір түлектің бағдарлама мазмұнын игеруін қамтамасыз етуге, еңбек нарығының қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған. Білім беру бағдарламасы әрбір білім алушының жеке қажеттіліктеріне сәйкес білім беру процесін құру мүмкіндігін көздейді. Білім беру бағдарламасы бірегейліктің белгілі бір шегіне ие, өзінің аймақтық және халықаралық бағытын көрсетеді.

ЖОО басқару, әзірлеу және бекіту, сондай-ақ ББ тиімділігінің мониторингі мен бағалау рәсімдері нақты айқындалған.

** Педагогикалық бағыттағы ББ іске асыру "Педагог" кәсіби стандартын ескере отырып жүзеге асырылуы және білім алушылардың қажеттіліктерінің әртүрлілігі, мектепке дейінгі, негізгі және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының түрлері мен түрлері, инклюзивтілік және мәдениетаралық орта*

ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ контекстінде білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бекіту рәсімдері болуы тиіс. "Педагог" кәсіби стандарты кәсіби қызметті жүзеге асыру кезінде педагогтердің біліктілік деңгейіне, құзыретіне, мазмұнына, сапасына және еңбек жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайды.

3.2 Бағалау критерийлері

3.2.1 ЖОО ББ әзірлеудің құжатталған рәсімінің болуын және оны институционалдық деңгейде бекітуді көрсетуі тиіс.

* Педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларын іске асыратын ЖОО білім алушылардың қажеттіліктерінің әртүрлілігі, мектепке дейінгі, негізгі және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының түрлері мен түрлері, инклюзивтілік және мәдениетаралық орта контекстінде білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бекіту рәсімдеріне ие болуға тиіс.

3.2.2 ЖОО әзірленген ББ белгіленген мақсаттарға және оқытудың жоспарланған нәтижелеріне сәйкестігін көрсетуі тиіс.

* Педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларын әзірлеу әртүрлі деңгейдегі білім беру ұйымдарының педагогтерін, білім алушыларды және өзге де мүдделі тараптарды тарта отырып, "Педагог" кәсіптік стандарты негізінде жүзеге асырылуға тиіс.

3.2.3 ББ басшылығы пәндер мен кәсіптік практикалардың оқыту нәтижелерін қалыптастыруға әсерін айқындауы тиіс.

* Педагогикалық бағыттағы ББ оқытудың барлық кезеңінде үздіксіз педагогикалық практиканы қамтуы тиіс және білім беру ұйымдарымен бірлесіп әзірлеу бойынша интеграциялануды және тығыз өзара іс-қимылды, педагогикалық практиканың мазмұнын талқылау мен бағалауды және дуальды оқытуды ұйымдастыруды қамтамасыз етуі тиіс. Педагогикалық практика қорытындысы бойынша білім алушылар барлық деңгейдегі оқушылармен және олардың ата аналарымен тиімді жұмыс істеу қабілетін көрсетуі тиіс.

* Педагогикалық білім беру бағдарламаларын оқыту нәтижелері Педагогтің кәсіби функцияларына бағдарлануы және оқыту мен бағалау әдістемелерін, оқыту мен тәрбиелеу әдістері мен технологияларын қоса алғанда, әлеуметтік, зияткерлік және көшбасшылық дағдыларды, эмпатияны, академиялық құзыреттілікті дамыту арқылы педагог тұлғасын қалыптастыруға бағытталуы тиіс.

3.2.5 ЖОО оқу нәтижелері мен жеке қасиеттерін сипаттайтын ББ түлегі моделінің болуын көрсетеді.

3.2.6 ББ аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік нақты анықталуы, нақтылануы және QF-EHEA ҰБЖ белгілі бір деңгейіне сәйкес келуі тиіс.

3.2.7 ББ басшылығы ECTS негізделген бағдарламаның модульдік құрылымын көрсетуі, ББ мазмұны құрылымының әрбір түлектің жоспарланған оқу нәтижелеріне қол жеткізуге бағдарлана отырып, қойылған мақсаттарға сәйкестігін қамтамасыз етуі тиіс.

ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ

3.2.8 ББ басшылығы оқу пәндерінің мазмұны мен оқу нәтижелерінің бір-біріне және оқу деңгейіне (бакалавриат, магистратура, докторантура) сәйкестігін қамтамасыз етуі тиіс.

3.2.9 ББ басшылығы ББ сыртқы сараптамаларын жүргізуді көрсетуі тиіс.

3.2.10 ББ басшылығы білім алушылардың, ПОҚ және басқа да стейкхолдерлердің ББ сапасын әзірлеуге және қамтамасыз етуге қатысуының дәлелдерін ұсынуы тиіс.

3.2.11 ББ басшылығы білім беру бағдарламасының бірегейлігін, оның білім беру нарығында (өңірлік/ұлттық/ халықаралық) орналасуын көрсетуі тиіс.

3.2.12 Білім алушыларды кәсіби сертификаттауға дайындау мүмкіндігі маңызды фактор болып табылады.

** Педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларын іске асыратын ЖОО жоғары курс білім алушыларының сапаны қамтамасыз ету құралы ретінде кәсіби сертификаттауға дайындығын қамтамасыз етуі тиіс.*

3.2.13 Шетелдік жоғары оқу орындарымен бірлескен және/немесе қос дипломды ББ болуы маңызды фактор болып табылады.

Стандарт 4. Білім беру бағдарламасының тұрақты мониторингі және мерзімді бағасы

4.1 Жалпы ережелер

ББ мониторингі және мерзімді бағалау оның мақсаттарына қол жеткізуге, оқытудың жоспарланған нәтижелерін толық қалыптастыруға бағытталған. ЖОО басшылығы мониторинг және мерзімді бағалау жүргізу форматына қойылатын өз талаптарын айқындауы тиіс. Қолдау қызметтері білім алушылардың әртүрлі топтарының қажеттіліктерін анықтауды және қанағаттандыруды, оларды қолдауды қамтамасыз етуі тиіс.

** Педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларын іске асыратын ЖОО белгіленген мақсаттарға қол жеткізуді және білім алушылар мен қоғамның қажеттіліктеріне сәйкестігін қамтамасыз ету үшін іске асырылатын білім беру бағдарламаларына тұрақты мониторинг жүргізіп, жаңартып отыруы тиіс. Бағдарламаларды мониторингілеу және бағалау нәтижелері академиялық қоғамдастықпен талқыланып олардың мазмұнын өзектендіру үшін пайдаланылуы тиіс.*

4.2 Бағалау критерийлері

4.2.1 ЖОО еңбек нарығындағы өзгерістерді, жұмыс берушілердің талаптарын және қоғамның әлеуметтік сұранысын ескере отырып, ББ құрылымы мен мазмұнын қайта қарауды қамтамасыз етуі тиіс.

4.2.2 ЖОО ББ мақсатына қол жеткізу және ББ үнемі жетілдіру үшін мониторинг пен мерзімді бағалауды жүргізудің құжатталған рәсімінің болуын көрсетуі тиіс.

* Бағдарламаларды мониторингілеу және бағалау нәтижелері академиялық қоғамдастықпен талқыланып олардың мазмұнын өзектендіру үшін пайдаланылуы тиіс.

4.2.3 ББ мониторингі мен мерзімді бағалауды қарастыру керек:

- тақырып белгілі бір пән бойынша ғылым мен технологияның соңғы жетістіктері контекстіндегі бағдарламаның мазмұны;
- қоғам мен кәсіби ортаның қажеттіліктерінің өзгеруі;
- білім алушылардың жүктемесі, үлгерімі және бітіруі;
- білім алушыларды бағалау рәсімдерінің тиімділігі;
- білім алушылардың қажеттіліктері мен қанағаттану дәрежесі;
- білім беру ортасы мен қолдау қызметтерінің ББ мақсаттарына сәйкестігі.

4.2.4 ББ басшылығы ББ өзгерістері туралы мәліметтерді жариялауға, мүдделі тұлғаларды ББ шеңберінде кез келген жоспарланған немесе қабылданған әрекеттер туралы хабардар етуге тиіс.

4.2.5 Қолдау қызметтері білім алушылардың әртүрлі топтарының қажеттіліктерін және олардың оқуды ұйымдастыруға, оқытуға, бағалауға, ББ игеруге қанағаттану дәрежесін анықтауы керек.

Стандарт 5. Студенттік орталықтандырылған оқыту, оқыту және үлгерімді бағалау

5.1 Жалпы ережелер

Студенттік орталықтандырылған оқыту білім алушылардың оқу нәтижелеріне қол жеткізуінде маңызды рөл атқарады. ЖОО әрбір білім алушының ББ мақсаттарына қол жеткізуін оқытуға, оқытуға және бағалауға студенттерге бағытталған тәсілді енгізеді. Оқу жетістіктерін бағалау әрбір білім алушының ББ жоспарланған нәтижелеріне қол жеткізуін объективті түрде көрсетуі тиіс.

* Педагогикалық бағыттағы бағдарламаларды іске асыратын ЖОО болашақ педагог ретінде білім алушыларды кәсіби іскерліктер мен кәсіби қызмет тәжірибесін алуға ынталандыруы тиіс.

5.2 Бағалау критерийлері

5.2.1 ББ басшылығы білім алушылардың әртүрлі топтарына және олардың қажеттіліктеріне құрмет пен назар аударуды, оларға оқытудың икемді траекторияларын ұсынуды қамтамасыз етуге тиіс.

* Педагогикалық білім беру бағдарламаларының білім алушылары ББ әзірлеуге, оқытудың жеке траекториясын қалыптастыруға қатысуға, білім

ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ
беру сапасын қамтамасыз ету жүйесіне тартылуға, алқалы басқару органдарына және студенттік өзін-өзі басқаруға қатысуға тиіс.

5.2.2 ББ басшылығы даярлау бағыты саласындағы әлемдік ғылым мен практиканың қазіргі заманғы жетістіктері негізінде оқытуды, ББ мақсаттарына қол жеткізуді қамтамасыз ететін оқыту мен оқыту нәтижелерін бағалаудың әртүрлі қазіргі заманғы әдістемелерін пайдалануды, оның ішінде құзыреттерді, ғылыми жұмысты қажетті деңгейде орындау дағдыларын қамтамасыз етуге тиіс.

** Педагогикалық білім беру ББ білім алушылардың белсенді ұстанымын қамтамасыз ететін және кәсіптік бағдарланған сипаты бар оқытудың әртүрлі педагогикалық нысандарын, әдістері мен технологияларын пайдалануы тиіс.*

5.2.3 ББ басшылығы ББ шеңберінде білім алушылардың оқу жүктемесін теория мен практика арасында бөлу, әрбір түлектің ББ мазмұны мен мақсаттарына қол жеткізуін игеруді қамтамасыз ету тетіктерін айқындауға тиіс.

5.2.4 ББ пәндерін оқыту әдістемесі саласында өз зерттеулерінің болуы маңызды фактор болып табылады.

5.2.5 ЖОО оқу нәтижелерін бағалау рәсімдерінің ББ жоспарланған нәтижелері мен мақсаттарына сәйкестігін қамтамасыз етуі тиіс.

5.2.6 ЖОО ББ оқыту нәтижелерін бағалау тетігінің жүйелілігін, ашықтығы мен объективтілігін, бағалау критерийлері мен әдістерін алдын ала жариялауды қамтамасыз етуі тиіс.

5.2.7 бағалаушы тұлғалар оқу нәтижелерін бағалаудың заманауи әдістерін меңгеруі және осы салада үнемі біліктілігін арттыруы тиіс.

5.2.8 ББ басшылығы оқыту мен оқыту нәтижелерін бағалаудың түрлі әдістемелерін пайдалану бойынша кері байланыс жүйесінің бар екендігін көрсетуі тиіс.

5.2.9 ББ басшылығы оқытушы тарапынан бір мезгілде басшылық пен көмек көрсете отырып, білім алушылардың дербестігін қолдауды көрсетуі тиіс.

5.2.10 ББ басшылығы білім алушылардың шағымдарына ден қою рәсімінің бар екендігін көрсетуі тиіс.

Стандарт 6. Білім алушылар

6.1 Жалпы ережелер

ББ басшылығы оқудың барлық кезеңдерін, соның ішінде қабылдау, оқу үлгерімі, тану және сертификаттауды реттейтін жарияланған ережелерді көрсетуі керек. ББ басшылығы оқытудың алдыңғы нәтижелерін, академиялық ұтқырлық, қосымша, ресми және бейресми оқыту шеңберінде игерілген құзыреттерді тану тәртібінің болуын көрсетуі тиіс.

6.2 Бағалау критерийлері

6.2.1 ЖОО білім алушылар контингентін қалыптастыру саясатын көрсетуі және білім алушылардың өмірлік циклін (түсуден бастап аяқтауға дейін)реттейтін рәсімдердің ашықтығын, жариялануын қамтамасыз етуі тиіс.

* Педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларын іске асыратын ЖОО педагог даярлау бағдарламаларына түсетін педагогикалық бағдарланған және дарынды талапкерлерді ұлғайтуға ерекше назар аударуы тиіс.

* Педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларына қабылдау мазмұны педагогикалық қызметке нақты уәждемесі мен айқын бейімділігі бар адамдарды іріктеуге бағытталған арнайы және (немесе) шығармашылық сынақтар негізінде жүзеге асырылуға тиіс.

6.2.2 ББ басшылығы жаңа ғана оқуға түскен және шетелдік білім алушылар үшін бейімдеу мен қолдаудың арнайы бағдарламаларын жүргізуді көздеуі тиіс.

6.2.3 ЖОО өз іс-әрекеттерінің тану туралы Лиссабон конвенциясына сәйкестігін, оның ішінде білім алушылардың академиялық ұтқырлығының нәтижелерін, сондай-ақ қосымша, ресми және бейресми оқыту нәтижелерін тану жөніндегі тетіктің болуы мен қолданылуын көрсетуі тиіс.

* Педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларын іске асыратын ЖОО білім алушылардың үлгерімінің ілгерілеуіне және академиялық ұтқырлықты дамытуға жәрдемдесу үшін ажырамас компонент болып табылатын формальды және бейресми оқытуды қоса алғанда, алдыңғы білім берудің оқыту нәтижелерін объективті тануды қамтамасыз етуі тиіс.

6.2.4 ЖОО білім алушылардың сыртқы және ішкі академиялық ұтқырлығы үшін мүмкіндікті қамтамасыз етуі, сондай-ақ оларға оқу үшін сыртқы гранттар алуға жәрдемдесуі тиіс.

6.2.5 ЖОО білім алушыларды негізгі бағдарламадан (оқудан тыс қызметтен)тыс өзін-өзі тәрбиелеуге және дамытуға ынталандыруы тиіс.

6.2.6 Дарынды білім алушыларды қолдау тетігінің болуы маңызды фактор болып табылады.

6.2.7 Жоғары оқу орны біліктілікті салыстырмалы түрде тануды қамтамасыз ету мақсатында басқа білім беру ұйымдарымен және "академиялық тану және ұтқырлық жөніндегі ұлттық ақпараттық орталықтардың Еуропалық желісі/ұлттық академиялық тану ақпараттық орталықтары" ENIC/NARIC ұлттық орталықтарымен ынтымақтастықты көрсетуі тиіс.

6.2.8 ЖОО білім алушыларды практика орындарымен қамтамасыз етуі, түлектерді жұмысқа орналастыруға жәрдемдесу, олармен байланысты қолдау рәсімін көрсетуі тиіс.

* Педагогикалық ББ іске асыратын жоғары оқу орындарында мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің білім беру

ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ бағдарламаларын іске асыратын ұйымдар арасында әріптестік қатынастар орнатылуға тиіс.

6.2.9 ЖОО түлектерге алған біліктілігін растайтын құжаттарды, соның ішінде қол жеткізілген оқу нәтижелерін беру рәсімін көрсетуі тиіс.

6.2.10 ББ басшылығы бағдарлама түлектерінің еңбек нарығында сұранысқа ие дағдылары бар екенін және бұл дағдылардың шынымен де өзекті екенін көрсетуі керек.

6.2.11 ББ басшылығы түлектердің жұмысқа орналасуына және кәсіби қызметіне мониторинг жүргізу тетігінің бар екендігін көрсетуі тиіс.

** Педагогикалық ББ іске асыратын ЖОО білім беру жүйесінің қажеттіліктеріне, оның ішінде педагогикалық кадрлардағы тапшылықты айқындау бойынша тұрақты талдау және маркетингтік зерттеулер жүргізуі және білім беру ұйымдарының педагогтерін олардың ерекшеліктерін ескере отырып қамтамасыз ету үшін шаралар қабылдауы тиіс (дарынды балалармен жұмыс, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс, оқыту тілдері бойынша, ұйымдардың бейіні).*

6.2.12 Маңызды фактор - қолданыстағы түлектер қауымдастығының / бірлестігінің болуы.

Стандарт 7. Профессор-оқытушылар құрамы

7.1 Жалпы ережелер

ЖОО объективті және ашық кадр саясатын жүргізеді, ПОҚ мен персоналдың кәсіби дамуына қажетті жағдайлар жасайды. ЖОО студенттік орталықтандырылған оқытуға көшуге байланысты оқытушының рөлінің өзгеруін көрсетеді.

** Педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларын іске асыратын ЖОО педагогтарды даярлауға кәсіби оқытушылар құрамын, яғни мектепте оқытудың ғылыми дәрежесі және (немесе) практикалық тәжірибесі бар оқытушыларды тартуы және жас оқытушылардың мансаптық өсуіне жағдай жасауы тиіс.*

7.2 Бағалау критерийлері

7.2.1 ЖОО бүкіл штаттың кәсіби құзыреттілігін қамтамасыз ететін персоналды жалдауды (оның ішінде шақырылған ПОҚ), кәсіби өсуді және дамытуды қамтитын ББ бөлінісінде объективті және ашық кадр саясатына ие болуы тиіс.

7.2.2 ЖОО ПОҚ сапалық құрамының белгіленген біліктілік талаптарына, ЖОО стратегиясына, ББ мақсаттарына сәйкестігін көрсетуі тиіс.

7.2.3 ББ басшылығы студенттік орталықтандырылған оқыту мен оқытуға көшуге байланысты оқытушының рөлінің өзгеруін көрсетуі тиіс.

** Оқытушылар қолданбалы және пәнаралық құзыреттіліктерді өлшеуге мүмкіндік беретін бағалаудың жаңа технологиялары мен әдістемелерін өздерінің күнделікті тәжірибелеріне біріктіре білуі тиіс.*

ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ

7.2.4 ЖОО ПОҚ, оның ішінде жас оқытушылардың мансаптық өсуі мен кәсіби дамуына мүмкіндік беруі тиіс.

7.2.5 ЖОО ББ талаптарына сәйкес келетін кәсіби құзыреттіліктері бар тиісті салалардың мамандарын оқытуға тартуы тиіс.

** Педагогикалық бағыттағы ББ іске асыратын ЖОО болашақ мұғалімдерді даярлауға педагог-практиктерді тартуы тиіс.*

7.2.6 ЖОО ПОҚ кәсіби және жеке дамуын ынталандыру тетігінің бар екендігін көрсетуі тиіс.

** Оқытушылар құрамы үздік отандық және шетелдік тәжірибелерге негізделген біліктілікті арттырудың әртүрлі нысандары мен түрлері арқылы әдістемелік және пәндік құзыреттілікті ұдайы дамытуы тиіс.*

7.2.7 ЖОО білім беру процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен бағдарламалық құралдардың ПОҚ кеңінен қолданылуын көрсетуі тиіс (мысалы, on-line оқыту, е-портфолио, Қоршаған ортамині және т.б.).

7.2.8 ЖОО қызметтің академиялық ұтқырлықты дамытуға, үздік шетелдік және отандық оқытушыларды тартуға бағытталғандығын көрсетуі тиіс.

7.2.9 ЖОО әрбір оқытушының ЖОО сапа мәдениеті мен академиялық адалдықты ілгерілетуге тартылуын көрсетуі, ПОҚ, оның ішінде шақырылғандардың ББ мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлесін айқындауы тиіс.

7.2.10 ПОҚ өңір мен елдің экономикасын, білімін, ғылымы мен мәдениетін дамытуға тартылуы маңызды фактор болып табылады.

Стандарт 8. Білім беру ресурстары және студенттерді қолдау жүйелері

8.1 Жалпы ережелер

ЖОО инфрақұрылымы заманауи талаптарға сәйкес келеді және оқуда студенттерге бағытталған тәсілді іске асыруды қамтамасыз етеді. Оқу ортасы, оның ішінде материалдық-техникалық және ақпараттық ресурстар ЖОО миссиясы мен білім беру бағдарламасының мақсаттарына сәйкес келеді. ЖОО білім алушылардың, оқытушылардың, қызметкерлердің және басқа да стейкхолдерлердің білім беру ресурстарының сапасына және студенттерді қолдау жүйесіне қанағаттану мониторингінің нәтижелеріне сүйене отырып, ББ іске асыру және ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін жағдай жасауға ұмтылады.

** Педагогикалық бағыттағы ББ іске асыратын ЖОО білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарына, кәсіптік стандартқа және институционалдық стратегияларға сәйкес педагог кадрларды даярлау үшін қажетті қызмет бейініне сәйкес келетін қаржылық және әкімшілік ресурстар, оқытушылар құрамы, инфрақұрылым болуы тиіс.*

8.2 Бағалау критерийлері

8.2.1 ЖОО инфрақұрылымның, білім беру ресурстарының, оның ішінде материалдық-техникалық ресурстардың білім беру бағдарламасының мақсаттарына сәйкестігіне кепілдік беруі тиіс.

8.2.2 ББ басшылығы ББ мақсаттарына қол жеткізуді қамтамасыз ететін заманауи жабдықтармен жабдықталған аудиториялардың, зертханалардың және басқа да объектілердің жеткіліктілігін көрсетуі тиіс.

* Педагогикалық бағыттағы ББ іске асыратын ЖОО материалдық-техникалық базаны жаңартуды, заманауи ғылыми және оқу жабдықтарын сатып алуды қамтамасыз етуі тиіс.

8.2.3 ЖОО ақпараттық ресурстардың ЖОО қажеттіліктеріне және іске асырылатын ББ қажеттіліктеріне сәйкестігін, оның ішінде мынадай бағыттар бойынша көрсетуі тиіс:

– білім беру бағдарламаларына сәйкес білім алушылар мен ПОҚ технологиялық қолдау (мысалы, онлайн оқыту, модельдеу, мәліметтер базасы, деректерді талдау бағдарламалары);

– кітапхана ресурстары, оның ішінде жалпы білім беретін, базалық және бейіндеуші пәндер бойынша оқу, әдістемелік және ғылыми әдебиеттер қоры қағаз және электрондық жеткізгіштерде, мерзімді басылымдарда, ғылыми дерекқорларға қолжетімділік;

– ҒЗЖ нәтижелерін, бітіру жұмыстарын, плагиатқа арналған диссертацияларды сараптау;

– білім беру интернет-ресурстарына қолжетімділік;

– өз аумағында Wi-Fi жұмыс істеуі.

* Педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларын іске асыратын ЖОО академиялық күнтізбенің, оқу пәндерінің каталогтарының, силлабустардың, бағалау саясатының, кітапханалық және ақпараттық ресурстардың өзектілігін, ашықтығын, дәлдігін және барлық мүдделі тараптарға қолжетімділігін қамтамасыз етуі тиіс.

8.2.4 ЖОО ғылыми зерттеулер жүргізуге, ғылым мен білім беруді интеграциялауға, ПОҚ, қызметкерлер мен білім алушылардың ғылыми-зерттеу жұмысының нәтижелерін жариялауға жағдай жасайтынын көрсетуі тиіс.

* Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын ЖОО білім беру және тәрбие саласында ғылыми және әдістемелік зерттеулер жүргізу үшін жағдайлар жасауы тиіс.

8.2.5 ЖОО білім беру бағдарламаларын игеру үшін пайдаланылатын оқу жабдықтары мен бағдарламалық құралдардың экономиканың тиісті салаларында пайдаланылатындарға ұқсас болуын көздеуге тиіс.

8.2.6 ББ басшылығы ақпараттандыру мен кеңес беруді қоса алғанда, білім алушылардың әртүрлі топтарын қолдау рәсімдерінің болуын көрсетуі тиіс.

* ЖОО мансаптық және консультациялық сүйемелдеуді қамтитын білім алушылар мен түлектерді қолдау бағдарламасы болуы тиіс.

8.2.7 ББ басшылығы білім алушының жеке білім беру траекториясы бойынша ілгерілеуі үшін жағдайлардың бар екендігін көрсетуі тиіс.

8.2.8 ЖОО білім алушылардың әртүрлі топтарының (ересектер, жұмыс істейтіндер, шетелдік білім алушылар, сондай-ақ ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылар) қажеттіліктерін ескеруі тиіс.

8.2.9 ЖОО инфрақұрылымның қауіпсіздік талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуі тиіс.

Стандарт 9. Жұртшылықты ақпараттандыру

9.1 Жалпы ережелер

ЖОО білім беру бағдарламасы және оны іске асыру шарттары туралы жұртшылықты тұрақты негізде хабардар етеді. Жұртшылықты ақпараттандыру білім алушылардың, ПОҚ, жұмыс берушілердің және басқа да мүдделі тұлғалардың ашықтығы, ашықтығы, тартылуы және ақпараттандырылуы қағидаттары негізінде жүзеге асырылады.

9.2 Бағалау критерийлері

9.2.1 ЖОО жарияланатын ақпараттың дәл, объективті, өзекті екендігіне кепілдік береді және білім беру бағдарламасы шеңберінде ЖОО қызметінің барлық бағыттарын көрсетеді.

9.2.2 Жұртшылықты ақпараттандыру елді дамытудың ұлттық бағдарламаларын және жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесін қолдауды және түсіндіруді көздеуге тиіс.

9.2.3 ЖОО басшылығы көпшілікті және мүдделі тұлғаларды ақпараттандыру үшін Ақпаратты таратудың әртүрлі тәсілдерін (соның ішінде БАҚ, веб-ресурстар, ақпараттық желілер және т. б.) пайдалануы тиіс.

9.2.4 Білім беру бағдарламасы туралы ақпарат объективті, өзекті болып табылады және мыналарды қамтуы тиіс:

- ББ мақсаты мен жоспарлы нәтижелері, берілетін біліктілік;
- білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау жүйесі және мәліметтер;
- академиялық ұтқырлық бағдарламалары және серіктес жоғары оқу орындарымен, жұмыс берушілермен ынтымақтастықтың басқа да нысандары туралы мәліметтер;
- білім алушылардың жеке және кәсіби құзыреттіліктерін дамыту және жұмысқа орналастыру мүмкіндіктері туралы мәліметтер;
- білім беру қызметтері нарығында ББ позициясын көрсететін деректер (өңірлік, ұлттық, халықаралық деңгейлерде).

**ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫН МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ**

9.2.5 Персонал бөлінісінде ПОҚ туралы сенімді ақпаратты ашық ресурстарда жариялау маңызды фактор болып табылады.

9.2.6 ЖОО сыртқы бағалау рәсімдерінің нәтижелері бойынша ақпаратты және сыртқы ресурстарға сілтемелерді орналастыруы тиіс.

9.2.7 Әріптестермен, оның ішінде ғылыми/консалтингтік ұйымдармен, бизнес-серіктестермен, әлеуметтік серіктестермен және білім беру ұйымдарымен ынтымақтастық және өзара іс-қимыл туралы ақпаратты орналастыру маңызды фактор болып табылады.

7. Өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

8.1 Өзгерістер мен толықтырулар оларды одан әрі жетілдіру мақсатында қолданыстағы мамандандырылған аккредиттеу стандарттарына енгізіледі.

8.2 Мамандандырылған аккредиттеу стандарттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізуді АРТА жүзеге асырады.

8.3 Білім беру ұйымдары және басқа да мүдделі органдар қолданыстағы стандарттарға өзгерістер мен толықтыруларға бастамашылық жасаған жағдайда ұсыныстар мен ескертулер АРТА жіберіледі.

8.4 АРТА келіп түскен ұсыныстар мен ескертулердің белгіленген тәртіппен олардың негізділігі мен орындылығына сараптама жүргізеді.

8.5 Қолданыстағы аккредиттеу стандарттарына өзгерістер мен толықтырулар олар мақұлданғаннан кейін АРТА Бас директорының бұйрығына сәйкес қолданыстағы стандарттарға өзгерістер немесе қосымша брошюра түрінде жаңа редакцияда енгізіледі.

Библиография

1. "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III ҚРЗ заңы.
2. "Ғылым туралы" Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 18 ақпандағы № 407-IV заңы.
3. "Ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру туралы" 2015 жылғы 31 қазандағы № 381-V Қазақстан Республикасының Заңы.
4. "Техникалық реттеу туралы" Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 396-VI заңы.
5. "Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жоғары оқу орындарының академиялық және басқарушылық дербестігін кеңейту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" 2018 жылғы 4 шілдедегі № 171-VI Қазақстан Республикасының заңы.
6. "Педагог мәртебесі туралы" 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI Қазақстан Республикасының заңы.
7. Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2023 жылғы 1 қыркүйектегі "Әділ Қазақстанның экономикалық бағыты" атты Қазақстан халқына жолдауы.
8. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің "аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік органдарды тану және танылған аккредиттеу органдарының, аккредиттелген білім беру ұйымдары мен білім беру бағдарламаларының тізілімін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы" 2016 жылғы 1 қарашадағы № 629 бұйрығы.
9. Қазақстан Республикасында жоғары білім мен ғылымды дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 248 қаулысы.
10. Quality Procedures in the European Higher Education Area and Beyond - Second ENQA Survey, ENQA, 2008, Helsinki.
11. ECTS пайдалану жөніндегі нұсқаулық (3.2 Кредиттерді жинақтау және аударудың еуропалық жүйесі). - Еуропалық Одақтың Жарияланымдар кеңсесі, 2015 жыл, ISBN 978-92-79-43562-1 (Білім министрлерінің Ереван конференциясында 2015 жылғы 14-15 мамырда бекітілген).
12. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). (2015). Brussels, Belgium.